

Peretz, Isaac Leib.

In skver.

**In : Odem ve-Havah. Ale verk
/ fun Y.L. Perets ; 4.**

[Wilno], [192-].

Pp. 197-203.

BIBLIOGRAPHIC RECORD TARGET
YIVO INSTITUTE FOR JEWISH RESEARCH

Master negative Storage Number Y-2005- 1915.4

Peretz, Isaac Leib, 1851 or 2-1915.

In skver.

In : Odem ve-Havah / Y.L. Perets.

[Wilno] : Vilner farlag fun B. Kletskin, [192-]

Pp. 197-203; 21 cm. Ale verk / fun Y.L. Perets ; 4.

1. Short stories, Yiddish.--lcsh 2. Yiddish drama.--lcsh

I. Lithuania-Vilnius II. Peretz, Isaac Leib, 1851 or 2-1915. Works. 1920 ; 4.

ID : NXYH02-B3927

CC: 9114

DCF: [HBR]

CALL #: /24483

Reduction ratio

X10.0

אין סקווער .

יוםל — מלכה.
זיצען אויף א באנק אין סקווער .

יוםל
(אז וו האט זיך פערטראכט און שווייגט) .
האסט שוין כודות פאר מיר ?

מלכה
(וועקט זיך אבעטעמענדיג) .
שרעקליך ...

יוםל
וואס , מלכה ?

מלכה
א פרעמדער , בלוט-פרעמדער מאן .

יוםל
(עטוואס סארקאסטיש) .
א סוחר — א געמאכטער מענש !

מלכה
(אונגעדולדיג) .
אלץ איינס .

(ווי פריהער)

און אזוי פלוצלונג... עפנים א שפרונג אין איין אבנרונג ארמין!

יוסל

האסט אזוי געוואלט —

(זי צוקט מיט די אקסלען)

געוואלט?

יוסל

געזאגט יא...

מלכה

זאג נין! — איין אלטע מויד ווערען... ווי עס איז אזוי שווער, אזוי שווער...

יוסל

נישט אזוי שווער! כ'בין נעכטען אין מעאטער געווען.

מלכה

וויילסט מיר פעררערען.

יוסל

ניין! עס געהער צו דער זאך. שמעל דיר פאר: עס ווצט ערגיץ אין א שטוב א פרייליין. אייגענטליך ווצט זי נישט, זי שמעהט. ליגט, מאנצט איבער די שטוב, ליכט צו צו די פענסטער, קוקט ארויס, וועט זיך צוריק, וינגט עפנים, ברומט עפנים — פלוצלונג עפענט זיך די טהיר — אויסגעוויזען האט זיך: דורך איין אירטהום, געעפענט האט געוואלט ווערען איין אנדערע רע טהיר, אויף דעם וועלכען שטאק. ער קומט ארמין, נישט אנגעקלאפט, ביי יענער טהיר דארף ער, קענטניג, נישט אנקלאפען — אויף דער שוועל גוט-מארגען געזאגט, זי עפענט ס'מיל, איבערראשט, דערנאך צולאכט זי זיך, קענטניג פערשטאנען — גוט יאדער טרילערט זי. בעמערקט ער זיין אירטהום, וויל זיך צוריקציהען פון דער שוועל, עס איז איהם אבער א שאד, ווינערט זיך א קורצע ווילע, קוקט איהר אין די אויגען ארמין; די אויגען לאכען. פערמאכט זיך אונטער זיך די טהיר, רוקט זיך וואס א מאל געהנטער און געהנטער, אויף די שפיץ פינגער געהט ער, זי ווערט עסוואס בלאסליך, דערשרעקט זיך א ביסעל, דערנאך — רויטליך, עסוואס פערשעמט, פינגעלט מיט די אויגען, הויפט אויף א האנד, עפענט ס'מיל, אבצוואנען, ארויסצוויזען. א שטייכעל ארום מוילעכיל, און חן-גריבעליך. נין, זי הויבען

נישט אן אבצושטויסען... זי רוקט זיך אביסל אונטערוויילעכטס אב. פערענט, געוויס, וואס ער וויל, נאך מען ווערט נאך ווי ליפען ריהרען זיך. קיין שטימע הערט מען נישט... און ער וויל, ווערט אויס הערען, רוקט זיך געהנטער צו... זי רוקט זיך ווייטער און אונטערוויילעכטס אב, טרעפט אויף א פאטער-שטוהל, פאלט, אלץ אונטערוויילעכטס, אין איהם ארמין... ער איז שוין ביי איהר, פלאצט ארויס: פארגאן! עפנים צופיעל הויך, מעהר ווי די גאהנטקייט מיט'ן צימער פערלאנגען, זי, פלוצלונג, צולאכט זיך. ער בעט אויס פערציהען, אטעות געהאט, האפט און קושט איהר די האנד, זי לאכט עפנים מארגען. רייסט דאך די האנד נישט אויס. ער זאגט, ר'האט א טעות געהאט, די טהיר פערטוישט, נאך געלויבט איז גאט... ער דאנקט זיין ליבערען נאמען פאר'ן טעות... געוויס — ער האלט נאך אלץ די האנד. זי לאכט נאך אלץ — — ענדע אקט — —

מלכה

(געקוקטער פארוואנדלונג)

יוסעל!

יוסל

גאט בעהיט, קיין שלעכטס נישט געשעהן... מאמע-מאמע — אנגע-קומען. געשוקט נאך חופה און קלעזמער. געקומען אויך דער רב, א ליט-דעל געזונגען, און נישט אין דעם געהט עס...

מלכה

(אויסצומאטש)

נישט אין דעם געהט עס!

יוסל

ניין — נאך, ווי גוט דאס פרייליין האט געשפיעלט, א פרעמדער מאן... א ווילר פרעמדער מאן, א בלוט-פרעמדער...

מלכה

אויף די ברעטער!

יוסל

דאס לעבען איז מעהר? איין סצענע! נאך זי האט פראבען גע-מאכט... אויסגעלערנט זיך... דורכגעשפיעלט... ווילסט פראבירען, מלכה? ער קומט מארגען...

מלכה

(ווער פערביטערט)

צו דער חופה — א פערנומענער מענטש. גלייך צום שוהל-הויף
פערפאָהרען...

יוסל

אָה בױ מאַרגען, — וועסטו קענען! נישט אזוי פיעל פראַכען, ווי
יענע, פאר מער אינטעליגענץ... וועסטו עס פֿיין מאַכען..

מלכה

(פערצאָגט)

יוסל

די ראַליע שפּיעלען — אין דער קאָמעדיע!

מלכה

(עספערט)

קאָ — מער — יע!

יוסל

ס'אי מער? ווילסט ווירקליך חתונה האָבען?

מלכה

(אויפֿשפּרינגענדיג)

פערזיצען

(פויג)

יוסל

(אונגעדרויג)

אלץ איינס אייגענטליך, א דראַמע ווערט אויך געשפּיעלט. וואָנאר אַ
מראַנעדיע! פראַכיר, מלכה!

מלכה

עס טהוט וועה, יוסל...

יוסל

דאָס לעבען אלץ טהוט וועה, מאַך דיר נישט דערויס. מ'וועל מיר

עס דורכשפּיעלען. קאָמעדיאָנטען — נו! אַקטערען טוישען זיך... נאָר נישט
אומגעדרויג, נישט געביסען די ליפּען, אָדן פינגערע בליקען... מען
האָט דיר קלאַרע געגעבען, מאַך זי נישט פינגערע... נאָרש מירעל, ס'א
קאָמעדיע, נאָה, וועה, אָט פאל איך פאר דיר אויף די קניען... ביסט
דאָך — אַ מלכה, אַזא גרויסע מלכה... אַזא מלכה לאָזט זיך אזוי ליכט
נישט געמען... איך שפּיעל גוט? וואָס, נין? האָנג נוסט זיך מיר פון
מויל? וואָס, — נישט? איך מאַך דיר גרויס — איך קניע פאר דיר, ווי
פאר איין מלכה, ווילסט, מאַך איך דיר הייליג, קוש איך דיר די ווים
פון קלייד

מלכה

(בפּוועגט)

יוסף!

יוסל

פֿיין! יוסף! איז שוין גענוג! דאָס געהער צו דער ראַלע, פאלסט אין
מאָן אַרײַן... גיב די האַנד...

(ער נעמט זי. בעקומט די פינגער)

א ביסעל צושטאָכען, פֿיין דער נאָרעל... קישען לוינט זיך...
(קושט זי)

ער האָט אויך אזוי געטהון... פריהער אויף דער פלאַכער האַנד.
דערנאָך די פינגער. יערען בעזונדער האָט ער געקושט... אזוי... נאָר
יענע האָט גראַבע הענד אין דיקע פינגער געהאט — נאָך אַ מאָל!
(אויפֿהויבענדיג דעם קאָפּ)

איך שפּיעל גוט, מלכה? — דו העלפסט מיר אָבער נישט. יענע
האָט געהאַלפּען, אויך מיטגעשפּיעלט... יענעם איז גרינגער געווען, נישט
אזוי האַלט מען די האַנד, אז עמיץ קושט... זי דארף ציטערן... עטוואָס
ציטערן, מען וויל זי, מכלומרשט צוריק ציהען...

מלכה

יוסל

יוסל

נאָר מאַך דאָס שפּיעל נישט צו שאַנדען... נישט מראַניש... נישט
דראַמאטיש... אָט לעג מיר בעסער דין ווייכע האַנד אויפֿן קאָפּ...
בלענסט דאָך עס גערן מהון...

מלכה

(ביסער).

א מאל... קינדווייז...

יוסל

(לעגט זיך איהר האנד אויפ'ן קאפ).

אויך געשפיעלט, אין חבר'קייט געשפיעלט, א מאל אין צייכען, א יונגעל און דיר צוליב האב איך אין צייכען געשפיעלט... וואו ערגיץ א ווינקעלע... אבער נישט אזוי ליעגט א האנד אויף א קאפ—אין א קאמעדיע... צי א פארט... נישט קיין טויטע האנד דארף ליעגען... צווארף מיר א ביסעל די האר...

(טהוט עס פאר איהר).

אזוי...

(ווי שטייכערט בראם און קרינערט איהם אריין די האר).

דו קענסט, דו קענסט! און עפ'ס פלוסט ארויס פון דין האנד אין קאפ אריין... עפ'ס ווערט דארט קלארער... די קניפען און קנילען צונעמען זיך עפ'ס... מיר דאכט דין הארץ קלאפט—אדער מינס?

מלכה

עס קלאפט...

יוסל

(אויפ'שטעהנדיג).

אה. איך שפיעל נוט, אויף דער סצענע וואלט איך געלעבט, נישט געשפיעלט. די בלוט פולסירט שוין אין די אדערן... די שלעפען קלאפען אזוי... ריהר אן... פיהל נאך דאס הארץ... ווער האט דיר די שאטען פון די אויגען פערטריבען, מלכה, זעה, ווי זי גלאנצען... און צינד—ציטערט שוין די האנד—פונקט ווי בי יענער, נין, כ'וועל נישט פערגלייכען... נאך יענע האט געהאט האר אראפגעלאזטע... שפעטער, עס איז א פארט געווען—האט זי דעם צאפ פערלוירען, אונטער דער חופה... דאס האט אייגענע און לענגערע...

(צולאזט איהר די האר).

מלכה

יוסל, אין סקווער!

יוסל

(צורעכט ווייטענדיג)

אז מען שפיעלט, שפיעלט מען!—איך ווען ס'האט געבען דיר—ער האט אויך אזוי געהאט... אויך עפ'ס א שטיקעל דיכטער געווען... א פולען מאש מיט סאנוסקריפטען געהאט... פון מאסען פאסט-סטעמפעל אויף די קאנווערטען, פון אלע רעדאקציעס צוריק געשיקט... האט איהר א געדיכט געלעזען—נאך דאס וועל איך נישט טהון—מינע זענען צו אויסגעלא-סען... יענער האט געהאט אזוינע אונגעשוואלענע, אונגעבלאזענע: שטערן... ווענען... ווער-פויגעלעך און אזוי א ערליי פויגעל, און בלומען, און רויזען בעזונדער, — פאר די אויגען האט איהר געטוינדעלט... געהט ער—

(טהוט ווי ער בעשרעכט).

נעמט ער איהר קעפעל, לעגט זיך אויפ'ן אקסעל... קושט זי... ווער זאכט, פריהער די האר... דערנאך דאס אויערלעפיל, דערנאך די בעקלעך און דערנאך—די ליפען, די קרעלענע ליפען, נישט געקאנט זיך אברייסען... און אזוי. ווי מיט צוואנגען צו זיך צוגעדריקט, צוגעצויגען...

מלכה

(אויסגעריסען זיך פון זיין ארעם, מיט בליץ אין די אויגען).

כ'וועל קיין קאמעדיע נישט, יוסל!

יוסל

(אויפגעשטאנען)

מוז זיין א—טראגעדיע!

מלכה

זאל זיין!

יוסל

וועלסט?—דער הימלעל שפאלט זיך, מלכה—אייין ווארט!

מלכה

כ'וועל!

(פערדהאנג).